Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне право:
Міжнародне публічне право

для студентів

спеціальності	081 Право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	081.00.01 Право

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма 2293/23
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 23 р.

Київ – 2023

Щодо пролонгації

Розробниця:

Гимченко Ліліана Олексіївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачка:

Ворошилова Інна Валеріївна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Шереметьєва О.Ю, к.о.н., доцент кафедри міжнародного права, європейської та евроатлантичної інгеграції Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин.

Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

міжнародних відносин та міжнародного права _____ Жалоба І.В.

Робочу програму погоджено з гарантом освітніх програм 291.00.01 Суспільні комунікації та 291.00.02 Регіональні студії

«_____»_____2019 р.

Гарант освітньої програми_____ Жалоба І.В.

Робочу програму перевірено

«_____»_____2019 р.

Заступниця декана

Факультету права та міжнародних відносин_____ Пашинець-Наумова А.Ю.

Пролонговано на:

на 2020/2021н.р._____ (Жалоба І.В.) «31» 01 2020р., протокол № 1

на 2021/2022н.р._____ (Яблонський В.М.) «09» 09 2021р., протокол № 2

на 2022/2023н.р._____ (Братко І.В.) «01» 09 2022р., протокол № 1

на 2023/2024н.р._____ (Братко І.В.) «01» 09 2023р., протокол №___

на 20__/20__н.р._____ (_____) «___» ____20__р., протокол №___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Міжнародне право		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	6/180
Курс	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом	3	
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	54	156
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен
Змістовий модуль «Міжнародне публічне право»		
Курс	3	
Семестр	5	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	10	-
Самостійна робота	18	52
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: осмислити сутність основних інститутів, норм, галузей міжнародного права.

Завданнями навчальної дисципліни є оволодіння такими компетентностями:

ЗК2 – Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу**.**

ЗК4 – Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.

ЗК5 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.

ЗК6 – Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово, у тому числі у професійній сфері.

ЗК7 – Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.

ЗК8 – Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.

ЗК9 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10 – Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.

ЗК11 – Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.

ЗК13 – Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ФК3 – Знання стандартів правничої професії.

ФК4 – Знання міжнародних стандартів прав людини.

ФК5 – Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.

ФК6 – Знання засад і доктрин міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.

ФК7 – Знання основ права Європейського Союзу.

ФК9 – Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК10 – Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК11 – Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК12 – Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

ФК13 – Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК14 – Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

ФК15 – Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ФК17 – Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

ФК18 – Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент має **знати та розуміти, вміти**:

СГ-1 – Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин.

СГ-2 – Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання.

СГ-3 – Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ДН-1 – Узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами.

К-1 – Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію.

К-3 – Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем.

ПС-1 – Належно використовувати цифрову і статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПС-2 – Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПС-3 – Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей.

ПС-4 – Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПР-1 – Демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПР-3 – Демонструвати необхідні знання та розуміння суті та змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Аудиторна:			Самостійна	Семестровий контроль
		Лекції	Семінари	Модульні		
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основи теорії міжнародного права						
Тема 1. Поняття, походження, розвиток та специфіка міжнародного права	6	1	0	0	5	0
Тема 2. Система та структура міжнародного права	1	1	0	0	0	0
Тема 3. Міжнародне та внутрішньодержавне право	2	0	2	0	0	0
Тема 4. Суб'єкти міжнародного права	7	2	0	0	5	0
Тема 5. Міжнародно-правова відповідальність	2	2	0	0	0	0
Тема 6. Міжнародна юстиція	4	2	0	2	0	0
Разом	22	8	2	2	10	0
Змістовий модуль 2. Основні галузі міжнародного права						
Модуль 2						

Тема 7. Дипломатичне та консульське право	2	0	2	0	0	0
Тема 8. Право міжнародних організацій	2	0	2	0	0	0
Тема 9. Міжнародний захист прав людини та її основних свобод	2	0	2	0	0	0
Тема 10. Міжнародне гуманітарне право	8	2	2	0	4	0
Тема 11. Міжнародне кримінальне право	2	2	0	0	0	0
Тема 12. Територія в міжнародному праві	6	2	0	0	4	0
Тема 13. Міжнародне економічне право	2	2	0	0	0	0
Тема 14. Міжнародне право навколишнього середовища	14	0	2	2	0	10
Разом	38	8	10	2	8	10
Усього годин	**60**	**16**	**12**	**4**	**18**	**10**

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	Аудиторна:		Самостійна
		Лекції	Семінари	
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Основи теорії міжнародного права				
Тема 1. Поняття, походження, розвиток та специфіка міжнародного права	2	2	0	0
Тема 2. Система та структура міжнародного права	5	0	0	5
Тема 3. Міжнародне та внутрішньодержавне право	5	0	0	5
Тема 4. Суб’єкти міжнародного права	2	2	0	
Тема 5. Міжнародно-правова відповідальність	5	0	0	5
Тема 6. Міжнародна юстиція	5	0	0	5
Разом	**24**	**4**	**0**	**20**
Змістовий модуль 2. Основні галузі міжнародного права				
Модуль 2				
Тема 7. Дипломатичне та консульське право	4	0	0	4
Тема 8. Право міжнародних організацій	4	0	0	4
Тема 9. Міжнародний захист прав людини та її основних свобод	4	0	0	4
Тема 10. Міжнародне гуманітарне право	6	0	2	4
Тема 11. Міжнародне кримінальне право	6	0	2	4
Тема 12. Територія в міжнародному праві	4	0	0	4
Тема 13. Міжнародне економічне право	4	0	0	4
Тема 14. Міжнародне право навколишнього середовища	4	0	0	4
Разом	**36**	**0**	**4**	**32**
Усього годин	**60**	**4**	**4**	**52**

5. Програма навчальної дисципліни

<u>Змістовий модуль 1.</u> Основи теорії міжнародного права.

Тема 1. Поняття, походження, розвиток та специфіка міжнародного права

Визначення поняття “міжнародне право”. Походження терміну “міжнародне право”. Періодизація міжнародного права Розвиток науки міжнародного права в Україні.

Особливості міжнародного права як системи права у порівнянні з внутрішньодержавними системами права. Особливості суб’єктної, предметної і об’єктної сфери дії та джерельної бази міжнародного права. Метод правового регулювання та координаційний характер міжнародного права. Особливий порядок застосування примусу для дотримання норм міжнародного права. Міжнародне публічне право та міжнародне приватне право.

Поняття та види джерел міжнародного права. Стаття 38 Статуту Міжнародного Суду ООН щодо джерел міжнародного права які він має застосовувати при вирішенні спорів. Міжнародний договір як універсальне джерело міжнародного права. Форма, структура і найменування міжнародних договорів. Стадії укладення міжнародних договорів. Застереження і поправки до міжнародних договорів. Дія і чинність міжнародних договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Припинення і призупинення дії міжнародних договорів. Міжнародний звичай як універсальне джерело міжнародного права. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права. Поняття допоміжних засобів для визначення міжнародно-правових норм: рішення міжнародних судів та арбітражів; доктрина міжнародного права. Вплив національного законодавства, рішень національних та міжнародних судових установ на формування норм міжнародного права. Значення актів міжнародних органів і організацій для формування норм міжнародного права. Міжнародно-правова доктрина про природу актів та силу рішень міжнародних органів і організацій.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 3, 4, 5, 7
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29
Література додаткова: 36, 42, 52, 53

Тема 2. Система та структура міжнародного права

Поняття та характерні риси норм міжнародного права. Об’єкт та метод регулювання міжнародно-правових норм. Внутрішня структура та особливості норм міжнародного права. Види міжнародно-правових норм та їх класифікація: за місцем у системі; за сферою дії; за юридичною силою; за характером нормативного

припису; за функціями в системі; за формою й способом утворення; за строком дії. Концепція “м’якого права” (soft law) у доктрині міжнародного права. Ієрархія норм міжнародного права.

Основне завдання та види кодифікації норм міжнародного права. Прогресивний розвиток міжнародного права.

Поняття основних принципів міжнародного права. Класифікація й зміст основних принципів міжнародного права. Співвідношення основних принципів системи, принципів галузі та інституту, універсальних, регіональних і партикулярних принципів. Принцип заборони застосування сили або загрози силою. Принцип суверенної рівності держав. Принцип невтручання. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип непорушності державних кордонів. Принцип мирного врегулювання спорів. Принцип поваги прав і основних свобод людини. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип співробітництва. Принцип добросовісного виконання міжнародних зобов’язань.

Поняття та види джерел міжнародного права. Форми правотворчої діяльності в міжнародному праві. Стаття 38 Статуту Міжнародного Суду ООН щодо джерел міжнародного права які він має застосовувати при вирішенні спорів.

Міжнародний договір як універсальне джерело міжнародного права. Виникнення та розвиток права міжнародних договорів. Стадії укладення міжнародних договорів. Застереження до міжнародного договору. Тлумачення міжнародних договорів. Мови міжнародного договору. Недійсність міжнародного договору. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.

Міжнародний звичай як універсальне джерело міжнародного права. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права. Поняття допоміжних засобів для визначення міжнародно-правових норм: рішення міжнародних судів та арбітражів; доктрина міжнародного права. Вплив національного законодавства, рішень національних та міжнародних судових установ на формування норм міжнародного права. Значення актів міжнародних органів і організацій для формування норм міжнародного права.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 4, 7
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29
Література додаткова: 39, 40, 47, 48, 52

Тема 3. Міжнародне та внутрішньодержавне право

Значення проблеми співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права. Теорії співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права (дуалістична теорія, теорія примату національного права над міжнародним, теорія примату міжнародного над національним правом, теорія координації).

Доктрина міжнародного права про здійснення його норм у внутрішньодержавній сфері. Форми реалізації норм міжнародного права у національному праві. Концепція імплементації норм міжнародного права, концепція трансформації і концепція узгодження норм двох систем права на стадії правотворчості й реалізації норм права. Обов'язок держави забезпечити дотримання норм міжнародного права (трансформація, відсилка, інкорпорація, перетворення, легітимація, рецепція, уніфікація, паралельна правотворчість тощо).

Конституційне право і судова практика окремих держав щодо співвідношення національного та міжнародного права.

Національне законодавство України, її судова практика та міжнародне право.

Конституція України про дію міжнародного права у внутрішньому праві.

Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. про дію міжнародного права у внутрішньому праві. Національне законодавство в міжнародній судовій практиці.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 4
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29
Література додаткова: 36

Тема 4. Суб'єкти міжнародного права

Поняття суб'єкта міжнародного права. Основні риси та особливості міжнародної правосуб'єктності. Загальні ознаки суб'єктів міжнародного права.

Держава – основний (головний, універсальний) суб'єкт міжнародного права. Основні елементи держави. Обсяг міжнародної правосуб'єктності у простих (унітарних) і складних держав (федерації, конфедерації, унії). Основні права держав. Основні обов'язки держав.

Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій (похідна, спеціальна). Загальні права й обов'язки міжнародних організацій.

Міжнародна правосуб'єктність народу, який бореться за створення незалежної держави.

Особливі види міжнародної правосуб'єктності (квазідержави, вільні міста, Ватикан, Мальтійський лицарський орден).

Правове становище фізичних і юридичних осіб в міжнародному праві. Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Правовий статус іноземних юридичних осіб. Порядок захисту прав і інтересів іноземних юридичних осіб. Питання про міжнародну правосуб'єктність багатонаціональних корпорацій і транснаціональних компаній.

Інститут визнання в міжнародному праві. Форми визнання: де-юре, де-факто, ад хок. Типи та засоби здійснення визнання: наочно засвідчене, таке що припускається, зумовлене, колективне, передчасне, спізніле, скасоване. Визнання

держав. Конститутивна теорія визнання. Декларативна теорія визнання. Визнання урядів. Доктрина законності. Доктрина Тобару. Доктрина Естрада. Доктрина «ефективного контролю». Визнання урядів у вигнанні. Інші види визнання: визнання органів національного опору; органів національно-визвольних рухів; «повсталої сторони» або «воюючої сторони», «організовані озброєні угрупування» та «антиурядові збройні сили».

Поняття правонаступництва. Підстави правонаступництва. Об'єкт дії норм правонаступництва. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. Дія міжнародних договорів при переході частини території від однієї держави до іншої, об'єднанні держав, внаслідок відокремлення частини або частин території держави (поділ держави з продовженням існування держави-попередниці або її зникнення). Правонаступництво нових незалежних держав щодо багатосторонніх і двосторонніх угод. Принцип "tabula rasa". Правонаступництво держав щодо державної власності. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р. Правонаступництво держав щодо державних архівів. Основні правила правонаступництва державних архівів при зміні території держави-попередника. Правонаступництво держав щодо державних боргів при різних видах зміни території держави попередника. Особливий режим вирішення питання боргу щодо нових незалежних держав. Поняття континуітету в міжнародному праві: неперервність міжнародної правосуб'сті держав. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР. Правонаступництво України.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 3, 4, 5, 8
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29
Література додаткова: 38, 46, 51, 52, 53, 54, 56

Тема 5. Міжнародно-правова відповідальність

Поняття і юридична природа міжнародно-правової відповідальності. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Джерела міжнародно-правової відповідальності.

Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння. Імплементація міжнародної відповідальності держав.

Відповідальність за правомірну діяльність. Обставини, що виключають виникнення міжнародно-правової відповідальності.

Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. Види і форми міжнародно-правової відповідальності. Сатисфакція, ресторація, репарація, реституція, субституція. Відповідальність міжнародних організацій.

Поняття і характерні особливості міжнародно-правових санкцій. Типи й види міжнародно-правових санкцій. Міжнародно-правові санкції, які здійснюються державами в порядку самодопомоги. Самооборона, репресалії, реторсії, розрив дипломатичних і консульських відносин, невизнання. Санкції, які здійснюються державами з допомогою міжнародних організацій. Призупинення прав і привілей, що випливають із членства в міжнародній організації, відмова в членстві, позбавлення можливості міжнародного спілкування, розрив економічних зносин, колективні збройні заходи. Порядок застосування санкцій в системі ООН та їх ефективність. Спеціальні органи з контролю за застосуванням санкцій в межах регіональних організацій (ЛАД, АС). Умови правомірності застосування міжнародно-правових санкцій. Механізм застосування міжнародно-правових санкцій та його компоненти.

Джерела міжнародного права: 1, 7, 12
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29
Література додаткова: 32, 33, 34, 45

Тема 6. Міжнародна юстиція

Історія міжнародного правосуддя. Змішані комісії із судовими функціями, міжнародні арбітражні суди, третейські суди, “змішані суди”. Постійний арбітражний Суд (1892 р.) Постійний Третейський Суд (1900 р.). Постійна палата міжнародного правосуддя (1921 р.). Історія створення і практична діяльність Постійної палати міжнародного правосуддя.

Міжнародний Суд ООН (1945 р.). Правова основа діяльності, склад, компетенція та судочинство Міжнародного Суду ООН. Юридична природа обов’язкової юрисдикції Суду в усіх правових спорах, що визначені у ст. 36 Статуту Міжнародного Суду. Правові норми, що застосовує Міжнародний Суд ООН (ст. 38 Статуту). Рішення та консультативні висновки Міжнародного Суду.

Спеціальні і регіональні міжнародні судові установи. Міжнародний трибунал з морського права. Суд Європейського Союзу. Європейський Суд з прав людини в межах Ради Європи 1959 р. (з 1998 р. діє на постійній основі). Міжамериканський Суд з прав людини 1969 р. Економічний Суд Співдружності Незалежних Держав 1992 р.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 4, 7, 12
Література основна: 23, 24, 25, 27, 28, 29

Література додаткова: 30, 43

<u>Змістовий модуль 2.</u> Основні галузі міжнародного права

Тема 7. Дипломатичне та консульське право

Співвідношення понять “дипломатія”, “міжнародні відносини”, “дипломатичне та консульське право”. Поняття, джерела та система дипломатичного і консульського права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. Основні напрямки зовнішньої політики України. Походження дипломатичного та консульського права.

Органи зовнішніх зносин: поняття та класифікація. Міжнародно-правове регулювання організації та діяльності постійних дипломатичних представництв. Поняття та види дипломатичних представництв. Функції, привілеї й імунітети дипломатичних представництв.

Організація та функції консульських установ. Структура, персонал та функції консульських представництв. Консульські привілеї й імунітети.

Дипломатичне право міжнародних організації. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відношеннях із міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. Привілеї і імунітети міжнародних організацій і їхнього персоналу. Конвенція про привілеї й імунітети ООН 1946 р. Право спеціальних місії. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.

Торговельні представництва: походження, функції і перспективи розвитку. Положення про торговельне представництво України за кордоном 1993 р.

Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом. Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р.

Джерела міжнародного права: 9, 10, 11
Література основна: 24, 26, 27, 28

Тема 8. Право міжнародних організацій

Поняття міжнародного колективного органу. Поняття та класифікація міжнародних конференцій. Підготовка та скликання міжнародних конференцій. Правила процедури міжнародних конференцій. Порядок ухвалення рішень та їх юридична сила. Поняття та класифікація міжнародних організацій. Юридична

природа міжнародних організацій. Історія створення міжнародних організацій. Право міжнародних організацій: поняття та джерела. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій.

Створення, цілі та принципи ООН. Членство в ООН та її органи. Система органів ООН: Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОР), Рада з Опіки, Секретаріат, Міжнародний Суд. Спеціалізовані установи ООН. Проблеми реформування ООН. Завдання ООН на сучасному етапі.

Регіональні міжурядові організації. Рада Європи: цілі, функції, членство. Організація Американських Держав (ОАД). Африканський Союз. Ліга Арабських Держав (ЛАД). Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Міжнародний-правовий статус Організації Північноатлантичного договору (НАТО). Співдружність Незалежних Держав (СНД).

Джерела міжнародного права: 1, 22
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28, 29
Література додаткова: 44

Тема 9. Міжнародний захист прав людини і основних свобод

Право і права людини. Природні права людини. Класифікація прав людини. Принципи і стандарти міжнародного захисту прав людини та основних свобод.

Система спеціальних механізмів і процедур головних та допоміжних органів ООН у сфері контролю за додержанням прав людини.

Джерела міжнародного захисту прав людини та основних свобод. Юридична природа та нормативний зміст Загальної декларації прав людини 1948 р. Основні права людини та міжнародно-правові механізми їх захисту у Міжнародних пактах про права людини 1966 р. Конвенції ООН з прав людини та договірні органи і процедури, створені для нагляду за їх здійсненням.

Колективні права та їх захист у міжнародному праві.

Інституційні й конвенційні органи та механізми європейської системи захисту прав людини. Справи проти України у Європейському суді з прав людини. Конвенційні й інституційні органи та механізми міжамериканської, африканської, арабської та систем захисту прав людини.

Універсальність прав людини та культурний релятивізм. Нові права: екологічні, репродуктивні, соматичні. Правомірні підстави обмеження прав і свобод людини.

Джерела міжнародного права: 1, 4, 5
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28, 29
Література додаткова: 31, 36, 46, 49, 53, 54, 55

Тема 10. Міжнародне гуманітарне право

Історія формування міжнародного гуманітарного права. “Про право війни і миру” Гуго Гроция. Міжнародне гуманітарне право як галузь сучасного міжнародного права. Основоположна відмінність між jus in bello та jus ad bellum. Ситуації, до яких застосовується міжнародне гуманітарне право. Кваліфікація збройних конфліктів. Сфера застосування міжнародного гуманітарного права за колом осіб, у часі та у просторі. Відносини, що регулюються міжнародним гуманітарним правом. Система принципів міжнародного гуманітарного права. Застереження Мартенса. Залежність застосування джерел міжнародного гуманітарного права від кваліфікації збройного конфлікту.

Визначення, характерні риси та відмінності у правовому статусі цивільних осіб та комбатантів. Комбатанти. Статус військовополонених та поводження з ними. Права поранених, хворих та осіб, що зазнали корабельної аварії, на отримання допомоги без дискримінації та обов’язок надавати таку допомогу. Медичний та духовний персонал. Поняття захищених цивільних осіб та їхній захист від свавільного ставлення. Біженці та переміщені особи у міжнародному гуманітарному праві. Норми міжнародного гуманітарного права, що стосуються військової окупації.

Заборонені методи ведення війни. Особливості ведення морської та повітряної війни. Захист культурних цінностей під час збройного конфлікту.

Відмінності правового режиму неміжнародних збройних конфліктів. Принципи та норми договірного міжнародного гуманітарного права, що застосовуються до неміжнародних збройних конфліктів. Застосування до неміжнародних збройних конфліктів загальних принципів ведення воєнних дій та звичаєвого міжнародного гуманітарного права.

Міжнародна відповідальність держав за порушення міжнародного гуманітарного права. Кримінальна відповідальність індивідів за порушення норм міжнародного гуманітарного права: національний та міжнародний рівні. Роль МКЧХ у розвитку та імплементації міжнародного гуманітарного права.

Джерела міжнародного права: 1, 2, 4, 12, 13, 14, 16 – 21
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28, 29
Література додаткова: 41, 50

Тема 11. Міжнародне кримінальне право.

Поняття міжнародного кримінального права. Структура та основні категорії міжнародного кримінального права. Історія розвитку співробітництва держав у протидії злочинності. Становлення механізмів взаємної правової допомоги у

кримінальних справах, боротьби зі злочинами міжнародного характеру (транснаціональними злочинами).

Переслідування осіб, що вчинили злочини проти міжнародного права. Міжнародні військові трибунали у Нюрнберзі та Токіо. Теорія індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародним правом. Склад міжнародного злочину. Елементи основних міжнародних злочинів: злочину геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів, злочину агресії. Інші міжнародні злочини, що потенційно створюють підстави для індивідуальної кримінальної відповідальності за загальним міжнародним правом (піратство, катування, акти тероризму тощо). Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві: територіальний принцип, принцип громадянства правопорушника або потерпілої особи («активна» та «пасивна» національність), захисний принцип. Проблема універсальної юрисдикції.

Основні засади організації міжнародних кримінальних судових установ. Організація та порядок діяльності Міжнародного кримінального суду. Спеціальні трибунали, створені Радою Безпеки ООН: Міжнародний кримінальний трибунал щодо колишньої Югославії, Міжнародний кримінальний трибунал щодо Руанди, Міжнародний кримінальний трибунал щодо Лівану. «Гібридні» міжнародні кримінальні суди та трибунали: Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне, Надзвичайні палати судів Камбоджі, спроби пост-конфліктного правосуддя у Косові та Східному Тиморі. Римський статут і національне право України.

Джерела міжнародного права: 6
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28, 29
Література додаткова: 50

Тема 12. Територія в сучасному міжнародному праві.

Поняття та види території у міжнародному праві. Державна територія, територія з міжнародним режимом, територія зі змішаним режимом. Юридична природа та склад державної території. Загальновизнані в сучасному міжнародному праві засоби зміни державної території. Інші правомірні засоби територіальних змін: плебісцит, цесія, обмін ділянками території та інші, передбачені в договірному порядку, зміни. Судові рішення щодо територіальних спорів і статусу територій.

Поняття і головні риси міжнародного морського права як галузі сучасного міжнародного права. Конвенція ООН з морського права 1982 р. Класифікація морських просторів. Поняття, види і правовий режим внутрішніх морських вод. Територіальні води (територіальне море): поняття та історичний розвиток цього інституту. Поняття, історія виникнення і становлення інституту прилеглих зон. Поняття, правовий статус і ширина виключної економічної зони. Континентальний шельф: геологічне і юридичне поняття. Міжнародно-правовий режим відкритого

моря. Правовий статус міжнародного району морського дна. Правовий режим міжнародних проток.

Поняття і особливості міжнародного повітряного права як галузі міжнародного права. Джерела міжнародного повітряного права. Головні принципи міжнародного повітряного права. Правовий статус повітряного простору. Відкритий повітряний простір як частина міжнародної території загального користування. Повітряний простір над Антарктидою, над виключною економічною зоною. Правовий статус повітряного судна і його екіпажу. Правова класифікація повітряних суден. Правова регламентація міжнародних повітряних сполучень. Правове регулювання комерційної діяльності в міжнародних повітряних сполученнях. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.

Поняття і головні особливості міжнародного космічного права. Особливості міжнародно-правового регулювання космічної діяльності і режиму космічного простору. Суб’єкти та об’єкт міжнародного космічного права. Джерела міжнародного космічного права: конвенційні норми і норми міжнародно-правових звичаїв. Міжнародно-правовий режим космічного простору та небесних тіл. Концепція «загальної спадщини людства» в космічному праві. Правовий статус космічних апаратів і екіпажів. Міжнародно-правовий статус космонавтів як посланців людства у космосі. Міжнародно-правова відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об’єктами. Співробітництво держав у рамках міжурядових космічних організацій.

Джерела міжнародного права: 1
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28, 29
Література додаткова: 35

Тема 13. Міжнародне економічне право

Формування, поняття та джерела міжнародного економічного права. Предмет міжнародного економічного права. Метод правового регулювання міжнародного економічного права. Суб'єкти міжнародного економічного права. Держава в міжнародних економічних відносинах. Держави та “економічний суверенітет”. Концепція транснаціонального права. Міжнародні економічні норми. Джерела міжнародного економічного права. Види договорів у міжнародному економічному праві. Міжнародно-правові звичаї в міжнародному економічному праві. Кодифікація в міжнародному економічному праві.

Принципи міжнародного економічного права. Правова природа спеціальних принципів міжнародного економічного права. Принцип свободи вибору державами форми організації зовнішньоекономічних зв'язків. Принцип взаємності. Поняття принципу найбільшого сприяння. Види режимів в рамках нації найбільшого сприяння. Виключення з положень про найбільше сприяння. Принцип

національного режиму. Принцип відкритих дверей. Принцип надання преференцій. Принцип справедливості. Принцип мінімального стандарту для іноземців.

Міжнародно-правове регулювання окремих видів міжнародної економічної діяльності. Регіональне економічне співробітництво та міжнародне право.

Міжнародний правопорядок у сфері світової торгівлі. Світова організація торгівлі: функції і перспективи розвитку. Становлення та розвиток Світової організації торгівлі (СОТ). Угода про створення СОТ. Торгівля без дискримінації. Розвиток справедливої конкуренції. Заохочення розвитку та економічних реформ. Регулювання торгівлі товарами. "Механізм розгляду торгової політики", встановлений Радою ГАТТ 1989 р. Принцип вільної торгівлі. Свобода торгівлі як принцип політичного мистецтва. Регулювання здійснення свободи торгівлі. Регіональне співробітництво в області торгівлі. Тарифні та нетарифні міри регулювання міжнародної торгівлі.

Проблема визначення предмету та методу міжнародного податкового права. Міжнародне подвійне оподаткування та шляхи його врегулювання. Боротьба проти приховування оподатковуваних сум та фінансових правопорушень. Основні методи протидії відмиванню "брудних" грошей. Проблеми боротьби з організованою злочинністю та відмиванням "брудних" грошей в офшорних зонах. Відмивання "брудних" грошей резидентами України в офшорних зонах.

Джерела міжнародного права: 1, 15
Література основна: 24, 26, 27, 28,
Література додаткова: 42

Тема 14. Міжнародне право навколишнього середовища

Поняття та джерела міжнародного права навколишнього середовища. Принципи міжнародного права навколишнього середовища. Інституційний механізм міжнародного права навколишнього середовища.

Міжнародні конференції як традиційна форма співробітництва держав в галузі охорони навколишнього середовища. Стокгольмська конференція ООН з проблем охорони навколишнього середовища 1972 р. Конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку 1992 р. Всесвітній саміт ООН зі сталого розвитку 2002 р. Конференція ООН зі сталого розвитку 2012 р. Програма ООН з охорони навколишнього середовища (ЮНЕП).

Міжнародно-правова охорона Світового океану. Конвенція щодо попередження забруднення з суден 1973/1978 р. Конвенція по запобіганню забруднення моря скиданням відходів та інших матеріалів 1972 р. Конвенція про втручання у відкритому морі у випадках аварій, які спричинюють забруднення моря нафтою 1969 р. Угода про здійснення положень Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 року, які стосуються збереження

транскордонних рибних запасів та запасів далеко мігруючих риб і управління ними, 1995 р. Міжнародна конвенція про регулювання китобійного промислу 1946 р. та ін. Міжнародно-правова охорона земельних та інших ресурсів суходолу.

Міжнародне співробітництво в боротьбі з спустеленням. Міжнародно-правова охорона рослинного і тваринного світу. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів, 1971 р. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які знаходяться під загрозою зникнення, 1973 р. Міжнародно-правова охорона суходільних вод, підземних вод, льодовиків тощо. Міжнародно-правова охорона навколишнього середовища Арктики та Антарктики. Конвенція про збереження морських живих ресурсів Антарктики 1980 р. Протокол про охорону навколишнього середовища до Договору про Антарктику 1991 р. Міжнародно-правова охорона пам'яток природи, визнаних всесвітньою природною спадщиною. Міжнародно-правова охорона атмосфери Землі та космічного простору. Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані 1979 р. та протоколи до неї. Конвенція про охорону озонового шару 1985 р. та Монреальський протокол про речовини, що руйнують озоновий шар, 1987 р. до неї. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату 1992 р. та Кіотський протокол 1997 р. до неї. Міжнародно-правова охорона навколишнього середовища від радіоактивного забруднення. Міжнародно-правове регулювання поводження з небезпечними відходами та небезпечними хімічними речовинами.

Природоохоронне законодавство України та перспективи його вдосконалення. Система природоохоронного законодавства України. Природоохоронний інституційний механізм України. Проблеми виконання Україною рішень органів багатосторонніх природоохоронних договорів: на прикладі Кіотського протоколу, Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті 1991 р. та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища, 1998 р.

Джерела міжнародного права: 1
Література основна: 24, 25, 26, 27, 28

6. Контроль навчальної дисципліни

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

		Модуль 1	Модуль 2

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	1	1	5	5
Робота на семінарському занятті	10	1	10	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	Разом	-	50	-	94
Максимальна кількість балів: 144					
Розрахунок коєфіцієнта: 2,4					
Підсумковий бал: 60					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема 1. Поняття, походження, розвиток та специфіка міжнародного права

- Тлумачення міжнародних договорів.
- Припинення і призупинення дії міжнародних договорів.
- Вплив національного законодавства, рішень національних та міжнародних судових установ на формування норм міжнародного права.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного права

- Правонаступництво нових незалежних держав щодо багатосторонніх і двосторонніх угод.
- Правонаступництво держав щодо державних архівів.
- Правонаступництво держав щодо державних боргів при різних видах зміни території держави попередника.
- Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР.
- Правонаступництво України.

Тема 10. Міжнародне гуманітарне право

- Історія формування міжнародного гуманітарного права.
- Заборонені методи ведення війни.
- Захист культурних цінностей під час збройного конфлікту.
- Застосування до неміжнародних збройних конфліктів загальних принципів ведення
- Роль МКЧХ у розвитку та імплементації міжнародного гуманітарного права.

Тема 12. Територія в сучасному міжнародному праві.

- Судові рішення щодо територіальних спорів і статусу територій.
- Правовий режим міжнародних проток.
- Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.
- Правовий статус космічних апаратів і екіпажів.

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для

	самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
24-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
20-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.
15-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
10-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Дисципліна «Міжнародне право», після вивчення змістовних модулів «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право», «Основи права Європейського Союзу», завершується екзаменом.

Впродовж семестру студент може набрати 60 балів, за екзамен – 40 балів. Студент допускається до складання екзамену за умови, що впродовж семестру він набрав не менше 35 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Визначення поняття “міжнародне право”.
2. Походження терміну “міжнародне право”.
3. Періодизація міжнародного права.
4. Розвиток науки міжнародного права в Україні.
5. Особливості міжнародного права як системи права у порівнянні з внутрішньодержавними системами права.
6. Міжнародне публічне право та міжнародне приватне право.
7. Стаття 38 Статуту Міжнародного Суду ООН щодо джерел міжнародного права які він має застосовувати при вирішенні спорів.
8. Міжнародний договір як універсальне джерело міжнародного права.
9. Форма, структура і найменування міжнародних договорів.
10. Стадії укладення міжнародних договорів.
11. Тлумачення міжнародних договорів.
12. Припинення і призупинення дії міжнародних договорів.
13. Міжнародний звичай як універсальне джерело міжнародного права.
14. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права.
15. Поняття допоміжних засобів для визначення міжнародно-правових норм: рішення міжнародних судів та арбітражів; доктрина міжнародного права.
16. Поняття та характерні риси норм міжнародного права.
17. Основне завдання та види кодифікації норм міжнародного права.
18. Поняття основних принципів міжнародного права.
19. Класифікація й зміст основних принципів міжнародного права.
20. Принцип заборони застосування сили або загрози силою.
21. Принцип суверенної рівності держав.
22. Принцип невтручання.
23. Принцип територіальної цілісності держав.
24. Принцип непорушності державних кордонів.
25. Принцип мирного врегулювання спорів.
26. Принцип поваги прав і основних свобод людини.
27. Принцип рівноправності та самовизначення народів.
28. Принцип співробітництва.
29. Принцип добросовісного виконання міжнародних зобов’язань.
30. Поняття та види джерел міжнародного права.
31. Міжнародний договір як універсальне джерело міжнародного права.
32. Стадії укладення міжнародних договорів.
33. Тлумачення міжнародних договорів.
34. Міжнародний звичай як універсальне джерело міжнародного права.
35. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права.
36. Поняття допоміжних засобів для визначення міжнародно-правових норм: рішення міжнародних судів та арбітражів; доктрина міжнародного права.
37. Теорії співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права.

38. Основні риси та особливості міжнародної правосуб'єктності.
39. Держава – основний (головний, універсальний) суб'єкт міжнародного права.
40. Правове становище фізичних і юридичних осіб в міжнародному праві.
41. Інститут визнання в міжнародному праві.
42. Поняття правонаступництва в міжнародному праві.
43. Поняття і юридична природа міжнародно-правової відповідальності.
44. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності.
45. Види і форми міжнародно-правової відповідальності.
46. Поняття і характерні особливості міжнародно-правових санкцій.
47. Історія міжнародного правосуддя.
48. Правова основа діяльності, склад, компетенція та судочинство Міжнародного Суду ООН.
49. Спеціальні і регіональні міжнародні судові установи.
50. Співвідношення понять "дипломатія", "міжнародні відносини", "дипломатичне та консульське право".
51. Поняття, джерела та система дипломатичного і консульського права.
52. Органи зовнішніх зносин: поняття та класифікація.
53. Поняття та види дипломатичних представництв.
54. Функції, привілеї й імунітети дипломатичних представництв.
55. Організація та функції консульських установ.
56. Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом.
57. Поняття міжнародного колективного органу.
58. Поняття та класифікація міжнародних організацій.
59. Створення, цілі та принципи ООН. Членство в ООН та її органи.
60. Система органів ООН: Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОР), Рада з Опіки, Секретаріат, Міжнародний Суд.
61. Спеціалізовані установи ООН.
62. Проблеми реформування ООН. Завдання ООН на сучасному етапі.
63. Регіональні міжурядові організації. Рада Європи: цілі, функції, членство.
64. Система спеціальних механізмів і процедур головних та допоміжних органів ООН у сфері контролю за додержанням прав людини.
65. Юридична природа та нормативний зміст Загальної декларації прав людини 1948 р.
66. Колективні права та їх захист у міжнародному праві.
67. Справи проти України у Європейському суді з прав людини.
68. Конвенційні й інституційні органи та механізми міжамериканської, африканської, арабської та систем захисту прав людини.
69. Універсальність прав людини та культурний релятивізм.

70. Нові права: екологічні, репродуктивні, соматичні.
71. Історія формування міжнародного гуманітарного права.

72. Міжнародне гуманітарне право як галузь сучасного міжнародного права.
73. Система принципів міжнародного гуманітарного права.
74. Визначення, характерні риси та відмінності у правовому статусі цивільних осіб та комбатантів.
75. Статус військовополонених та поводження з ними.
76. Права поранених, хворих та осіб, що зазнали корабельної аварії, на отримання допомоги без дискримінації та обов'язок надавати таку допомогу.
77. Біженці та переміщені особи у міжнародному гуманітарному праві.
78. Норми міжнародного гуманітарного права, що стосуються військової окупації.
79. Заборонені методи ведення війни.
80. Особливості ведення морської та повітряної війни.
81. Захист культурних цінностей під час збройного конфлікту.
82. Структура та основні категорії міжнародного кримінального права.
83. Міжнародні військові трибунали у Нюрнберзі та Токіо.
84. Елементи основних міжнародних злочинів: злочину геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів, злочину агресії.
85. Римський статут і національне право України.
86. Поняття та види території у міжнародному праві.
87. Загальновизнані в сучасному міжнародному праві засоби зміни державної території.
88. Поняття і головні риси міжнародного морського права як галузі сучасного міжнародного права.
89. Поняття і особливості міжнародного повітряного права як галузі міжнародного права.
90. Поняття і головні особливості міжнародного космічного права.

91. Формування, поняття та джерела міжнародного економічного права.
92. Принципи міжнародного економічного права.
93. Міжнародний правопорядок у сфері світової торгівлі.
94. Світова організація торгівлі: функції і перспективи розвитку.
95. Проблема визначення предмету та методу міжнародного податкового права.
96. Поняття та джерела міжнародного права навколишнього середовища.
97. Принципи міжнародного права навколишнього середовища.
98. Інституційний механізм міжнародного права навколишнього середовища.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів

Відмінно	100 – 90
Дуже добре Добре	82 – 89 75 – 81
Задовільно Достатньо	69 – 74 60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Денна форма навчання

Разом: 60 год., із них: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 18 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV
Модулі (назви, бали)	**Змістовий модуль 1. Основи теорії міжнародного права (50 бали)**														
Лекції (теми, бали)	Л 1 (1/2 бала)	Л 2 (1/2 бала)		Л 4 (1 бал)	Л 5 (1 бал)	Л 6 (1 бал)									
Семінарські заняття (теми, бали)			С 3 (11 бал)												
Самостійна робота (бали)	СР 1 (5 балів)			СР 4 (5 балів)											
Модульна контрольна робота							МКР 1 (25 балів)								
Модулі (назви, бали)	**Змістовий модуль 2. Основні галузі міжнародного права (94 бали)**														
Лекції (теми, бали)										Л 10 (1 бал)	Л 11 (1 бал)	Л 11 (1 бал)	Л 13 (1 бал)		
Семінарські заняття (теми, бали)								С 7 (11 балів)	С 8 (11 балів)	С 9 (11 балів)	С 10 (11 балів)				С 14 (11 балів)
Самостійна робота (бали)											СР 10 (5 балів)		СР 12 (5 балів)		
Модульна контрольна робота															МКР 2 (25

															бали в)
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен														

8. Рекомендовані джерела

Джерела міжнародного права

1. Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Заключний акт НБСЄ Хельсінкі 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
3. Конвенція Монтевідео про права і обов’язки держав 1933р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE %DBE
4. Декларація ООН про принципи міжнародного права 1970 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569
5. Загальна декларація прав людини 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
6. Римський статут міжнародного кримінального суду від 17.07.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_588
7. Статут Міжнародного Суду Справедливості 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
8. Віденська Конвенція «Про дипломатичні зносини» 18 квітня 1961 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uazakon.com/document/tpart
9. Віденська конвенція «Про консульські зносини» 24 квітня 1963 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
10. Віденська конвенція «Про представництво держав в їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру» 14 березня 1975 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/
11. Гаазька конвенція (I) про мирне розв’язання міжнародних зіткнень від 18 жовтня 1907 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_938
12. Гаазька конвенція (III) про початок воєнних дій від 18 жовтня 1907 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ppt.ru/newstext.phtml?id=32050
13. Гаазька конвенція (IV) про закони і звичаї сухопутної війни від 18 жовтня 1907 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/ show/995_222

14. Генеральна угода з тарифів та торгівлі від 15 квітня 1994 р. /[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_003
15. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_153
16. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_154
17. Женевська конвенція про поліпшення участі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_151
18. Женевська конвенція про поліпшення участі поранених, хворих і осіб, що потерпіли аварію корабля, зі складу збройних сил на морі 12 серпня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_152
19. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_155
20. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_156
21. Північноатлантичний договір (1949 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/950_008

Основна
(з фонду університетської бібліотеки)

22. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право: основи теорії. – Київ: «Либідь», 2002.
23. Дмітрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. – Стер. вид. / Відп. Редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губерський – К.:Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.
24. Задорожній О.В. Порушення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія. – Київ: К.І.С., 2015. – 712 с.
25. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.
26. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М.М. Микієвич та ін. ; за ред. В. М. Репецького. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2012. – 437 с.
27. Тимченко Л. Д. Міжнародне право: підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К.: Знання, 2012. – 631 с.

28. Українська революція гідності, агресія РФ і міжнародне право: Колективна монографія / Заг. ред. О.В. Задорожній. – К.: К.І.С., 2014. – 1016 с.

Додаткова
(з фондів бібліотек України та електронних ресурсів)

29. Алямкін Р. Роль Міжнародного Суду ООН у забезпеченні міжнародного правопорядку: практика врегулювання міжнародних територіальних спорів // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2010. – № 3.
30. Антонович М.М. Імплементація норм міжнародного права щодо прав людини у правове регулювання в Україні: Курс лекцій. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1996.
31. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві / М. Антонович // Український Часопис Міжнародного Права. – 2002. – № 2. – С. 21–28.
32. Блажевич Ю. Міжнародно-правові примусові заходи як особливий засіб реалізації відповідальності держав: теоретичні проблеми, особливості, перспективи й тенденції застосування / Ю. Блажевич // Юридична Україна. – 2006. – № 2. – С. 99–101.
33. Василенко В. А. Відповідальність і санкції у сучасному міжнародному праві / В. А. Василенко // Антологія української юридичної думки. – К., 2005. – Т. 10 : Юридична наука незалежної України. – С. 887–892.
34. Григоренко Я., Крилова О. Співвідношення прав людини та інтересів держави у міжнародному праві // Європейський політико-правовий дискурс, 2017, Том 4, Вип. 4. – С. 18-23.
35. Денисов В. Н. Абсолютна відповідальність у міжнародному праві (тенденції розвитку) // Держава і право у світлі сучасної юридичної думки: зб. наук. пр. на пошану акад. Ю. С. Шемшученка. До 75-річчя від дня народж. – К., 2010. – С. 426–435.
36. Задорожній О.В. Генеза міжнародної правосубєктності України: монографія. – Київ: К.І.С., 2014. – 688 с.
37. Кирилюк Н. В. Особливості реалізації принципу суверенної рівності держав у сучасному міжнародному праві : автореф. дис….. канд. юрид. наук : 12.00.11 / Н. В. Кирилюк; кер. роботи Т. І. Левицький; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Одеса, 2014.– 18 с.
38. Климчук Ю.В. Внесок Гуго Гроция у формування права війни // Право і безпека. — 2005. — № 4. — С. 161-164.

39. Крюгер С. Методологія Міжнародного Суду ООН // Європейський політико-правовий дискурс, 2018, Том 5, Вип. 4. – С. 18-24.
40. Кушнір В.В. Ліга Націй та українське питання. 1919 – 1934. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеню історичних наук. - Львів, 2000.
41. Малишева Ю. В. Розвиток інституту санкцій у сучасному міжнародному праві // Публічне право. – 2012. – № 2. – С. 170–176.
42. Мережко О.О. Теорія джерел міжнародного права // Юридичний журнал. – 2009. – №1. - С. 40-49.
43. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: Монографія. – К.: Таксон, 2002.
44. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові мехінізми захисту: підручник для вузів. – К.: Видавничий дім «Промені», 2010. – 722 с.
45. Мохончук С. М. Міжнародна регламентація відповідальності за злочини проти миру та безпеки людства // Юрист України. – 2012. – № 1/2. – С. 76–81.
46. Тарасов О.В. Субєкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія. – Х.: Право, 2014. – 512 с.
47. Тимченко Л. О. Термін «держава» у міжнародному праві / Л. О. Тимченко // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), (49) 2010. – С.274 – 280.
48. Тимченко Л. О. Концепт «корінні народи» в сучасному міжнародному праві (на прикладі караїмів) // Європейський політико-правовий дискурс, 2016, Том 3, Вип. 6. – С. 7-16.
49. Товт М.М. Історичні передумови формування у міжнародному праві захисту прав національних меншин // Правова держава: Щорічник наук. пр. — 2003. — Вип. 14. — С. 444-459.
50. Фединяк Г.С. Правосуб'єктність транснаціональних корпорацій у час глобалізаційних процесів (аспекти міжнародного права та міжнародного приватного права). – К.: Атіка, 2007.